

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשֵׁת בְּשִׁלַּח

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יִדוּץ הַלּוּמָד בּוֹ

מִחוּלַק ל- תַתַּק"ס (960) קוֹנֹטְרַסִים

ל"ב כְּרֻכִים שֶׁל ל' חֻלְקִים

כֶּרֶךְ ט' - חֻלַק כ"ז

קוֹנֹטְרַס 267

מוֹפָץ לֵאל מִטְרוֹת רוּחַ כֻּלַל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָה בְּרַחֲמִים

בְּסַפְרָא דָא יִפְקוּן בֵּיתָא מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיּוּם כֻל סֵפֶר הַזֵּהָר בְּדִקּוֹת סְפוּרוֹת

"קוֹדֶשׁא בְּרִין הוּא אֹרִייתָא וִישְׂרָאֵל חַד הוּא"

יֹצֵא לְאֹזֶר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תִּשְׁע"א לַפ"ק - בַּעֲיֵה"ק בֵּית שְׁמוּשׁ תּוֹכֵב"א

נוקבא לא אתבסמא, ולא אתקיימו, עד דנחית חסד
עלאה ואתקיימו, ואתבסמו תקוני נוקבא, בהאי אמה
דאקרי חסד. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אַדּוּם, אֶתְר דְּכָל דִּינִין
מושתבחין תמן (ואינן תקוני אתתא, אֲשֶׁר הָיוּ לָא כְּתִיב אֵלָא אֲשֶׁר
מְלִכּוּ) וְלֹא אֲתַבְּסֻמוּ, עַד דְּאֲתַקֵּן כְּלָא, וְנַפְיָק הַאי חֶסֶד,
וְאֲתִישֵׁב בְּפּוּמָא דְאַמָּה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, וַיָּמַת וַיָּמַת,
דְּלֹא אֲתַקֵּימוּ, וְלֹא אֲתַבְּסֻמוּ, דִּינָא בְּדִינָא.

וְאִי תִימָא אִי הָכִי דְדִינָא כְּלָהוּ, וְהָא כְּתִיב וַיְמַלֹּךְ
תַּחְתָּיו שְׂאוּל מִרְחוֹבוֹת הַנֶּגֶר, וְהָא לֹא אֲתַחֲזִי

ספר מאורות הזהר

רק בקצירת אפר נעביר לפני הקורא תולדות הזהר הקדוש. פמוכן שזוה לא יכול
להיות דבר שלם, אכל זה לא עקר מטרתנו.

(א) משה רעיא מהימנא לא גלה סוד ה' רק ליחידים

משה רבינו עליו השלום קבל תורה מסיני מפי הגבורה, הוא היה רבן של נביאים,
רבן דחכמים, רבן דמלאכי השרת, דקודשא בריך הוא ושכינתיה מדבר על פומוי,
וכתב על ידוי רזין אילין דלא אשתמעו פנותיהו ממתן תורה ועד פֿען [זהר חלק ג'
דף רל"ב], אכי החוזה אשר כל רז לא אניס ליה, ורצה הכל באספקלריא המאירה
במראה ולא בחידות, והוא היה רבן של ישראל שפסר להם פשטות גופי התורה,
אכל סוד התורה לא גלה רק ליחידים סגלה מגדולי דורו, כמו אהרן ובניו וחור ובצלאל

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזה שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולקוח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

דִּינָא. דְּתַנִּינָן, רְחוּבוֹת הַנְּהָר אִיהוּ בִּינָה, דְּמִינָה
מִתְפַּתְחִין חֻמְשֵׁין תְּרַעִין דְּנְהוּרִין וּבּוּצִינִין, לְשִׁית סְטְרֵי
עֲלָמָא. תָּאנָא, כְּלָהוּ דִּינָא, בַּר מִחַד דְּאֲתַקְיִים בְּתַרְאָה,
וְהָאִי שְׂאוּל מִרְחוּבוֹת הַנְּהָר, דָּא הוּא חַד סְטְרָא,
דְּאֲתַפְּשֵׁט וְנָפִיק מִרְחוּבוֹת הַנְּהָר.

וְכִלְהוּ לָא אֲתַקְיִמוּ, לָא תִימָא דְאֲתַבְּטְלוּ, אֶלָּא דְלָא
אֲתַקְיִמוּ בְּהוּא מַלְכוּ, (וּבְסֵטֶר נּוֹקְבָא) עַד
דְּאֲתַעַר וְאֲתַפְּשֵׁט הָאִי בְּתַרְאָה מְכֻלְהוּ, דְּכְתִיב וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתָּיו הַדָּר. מָאִי הַדָּר. חֶסֶד עֲלָאָה. וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ,
מָאִי פְּעוּ. בְּהָאִי פְּעִי בַר נָשׁ דְּזִכִּי לְרוּחָא דְקוּדְשָׁא
וְשֵׁם אֲשֶׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל, בְּכָאֵן אֲתַבְּסָמוּ דָּא בְּדָא,
וְאֲתַקְרִי אֲשֶׁתּוֹ, מַה דְּלָא כְּתִיב בְּכֻלְהוּ.

ספר מאורות הזהר

ויהושע ושבעים זקנים שבדור והנשיאים, שעם מסרת התורה מסר להם גם נשמת
סוד התורה.

ב) שני התלמודים מזהירים בזהר הרקיע, וחתום תורה בלמודים
כ. ידוע אשר כל דברי התנאים ואמוראים ומאמריהם והלכותיהם בבבלי
ובירושלמי, יסודו וסודם בהררי קדש מסוד התורה

א. חכמינו ז"ל הקדמונים קדם רבי שמעון בן יוחאי חברו תוספתות מדברי קבלה
ורזי דרזין דאורייתא, אשר שם הסתירו דבריהם בלשון קצר וחד מאד, כמו שפכתב
בזה [באור החמה על זהר חלק א' ס"ב, בשם הרב אברהם גלאנטי ז"ל]. ענין

מְשִׁיחָא, פְּתִיב, וְשִׁירְתָּא דָּא שִׁירְתָּא דְעֵלְמִין
הִיא.

וְבְרוּחַ אַפִּיקוּ נְעֲרָמוּ מִיָּם, (שמות טו) בְּהֵוּא
זְמַנָּא. וּבְגִין פִּךְ אֵית בְּהֵוּא זְמַנָּא,
וְלִזְמַנָּא דְמִלְפָּא מְשִׁיחָא, וְלִזְמַנָּא דְגוּג
וּמְגוּג. נִצְבּוּ כְּמוּ גַד, לִזְמַנָּא דְעֵלְמָא דְאַתִּי,
דְּאִיהוּ חֲדוּתָא דְכָל עֵלְמִין.

אָמַר אוֹיֵב אֲרִדּוּף אֲשִׁיג אַחֲלַק שְׁלָל. (שמות טו)
אָמַר אוֹיֵב, דָּא הֵוּא מְמָנָא רַבְרָבָא עַל
מְצָרָאִי, בְּשַׁעְתָּא דְאַתְיָהִיב לִיה שְׁלִטְנוּתָא עַל
יִשְׂרָאֵל, חֲשִׁיב דִּישְׁיַצְיָנוּן תַּחְוּת שְׁלִטְנִיָּה.
אֲלֵא דְדָכַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא טוּרִי עֲלֵמָא,
דְּהוּ מְגִינִין עֲלֵייהוּ. וְלֵא תִימָא דָּא בְּלַחֲוֹדִי,
אֲלֵא כָּל אֵינוּן רַבְרָבִין דְּמִמְנָן עַל כָּל עוֹבְדֵי
עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, וְכַד אַתְיָהִיב לְהוּ
רְשׁוּתָא וְשְׁלִטְנוּתָא עַל יִשְׂרָאֵל, כִּלְהוּ בְּעָאן
דִּישְׁיַצְוִן יִשְׂרָאֵל תַּחְוּתִיָּהוּ.

וְעַר דָּא, אֵינוּן עֲמִין דְּתַחְוּת שׁוּלְטְנִיָּהוּן
דְּאֵינוּן מְמָנָן, כִּלְהוּ גְזָרִין גְזָרִין
לְשִׁיצָאָה לֹוֹן, אֲלֵא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכַר
טוּרִי עֲלֵמָא, וְאֲגִין עֲלֵייהוּ. וְכַד חָמָא מִשָּׁה
דָּא, שָׂרָא לְשַׁבְחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאָמַר
מִי כְּמוֹכָה בְּאַלִּם יִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵילָנָא חַד רַבְרָבָא עֲלָאָה,
תְּקִיפָא, בֵּיה אַתְּוָנוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין.
וְהוּא אַתְחָם בְּתִרְסַר תַּחְוּמִין, אַתְתַּקְּףָּ
בְּאַרְבַּע סְטִרֵי עֲלֵמָא, דְּאַסְתַּחְרָאן (נ"א דַּאֲתַחְבָּר)
בְּדוּכְתִיָּהוּ. שְׁבַעִין עֲנַפִּין סִלְקִין בְּגוּיָה,
וְאַתְּוָנוּ מְנִיָּה, בְּעַקַר שְׁרָשׁוּי יִנְקִין אֵינוּן
סַחְרָנִיָּה, וְאֵינוּן עֲנַפִּין דְּמִשְׁתַּכְחִין בְּאֵילָנָא.
כַּד מְטִי עֵדָן שְׁלִטְנִיָּה דְכָל עֲנַפָּא וְעֲנַפָּא,
כִּלְהוּ בְּעָאן לְשִׁיצָאָה כִּלְא גוּפָא דְאֵילָנָא,

שִׁירַת הָעוֹלָמִים.

וְבְרוּחַ אַפִּיקוּ נְעֲרָמוּ מִיָּם - בְּאוּתוּ
זְמַן. וּמִשׁוּם כִּף יֵשׁ בְּאוּתוּ זְמַן,
וְלִזְמַנּוּ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְלִזְמַן גּוּג
וּמְגוּג. נִצְבּוּ כְּמוּ גַד - לִזְמַן שֶׁל
עוֹלָם הַבָּא, שְׁהִיא חֲדוּת כָּל
הָעוֹלָמוֹת.

אָמַר אוֹיֵב אֲרִדּוּף אֲשִׁיג אַחֲלַק
שְׁלָל. אָמַר אוֹיֵב - זֶה אוּתוּ מְמָנָה
גְּדוּל עַל הַמְּצָרִים, בְּשַׁעַת שְׁתַּנָּן לוֹ
שֶׁל טוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, חֲשִׁב שִׁישְׁמִיד
אוֹתָם תַּחַת שְׁלִטוֹנוֹ, אֲלֵא שְׁכַר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָרִי הָעוֹלָם
שֶׁהִיוּ מְגִינִים עֲלֵיהֶם. וְאֵל תֹּאמַר זֶה
כִּבְדוֹ, אֲלֵא כָּל אוֹתָם גְּדוּלִים
שְׁמַמְנִים עַל עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת. וּכְשֶׁתַּנְּהִי לָהֶם רְשׁוּת
וְשֶׁל טוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, כִּלְס רּוֹצִים
לְהַשְׁמִיד אֵת יִשְׂרָאֵל תַּחְתֵּיהֶם.

וְעַר זֶה, אוֹתָם עַמִּים שְׁתַּחַת אוֹתָם
הַשְׁלִיטִים הַמְּמָנִים, כִּלְס גּוֹזְרִים
גְּזוּרוֹת לְהַשְׁמִיד אוֹתָם, אֲלֵא
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֵת הָרִי
הָעוֹלָם, וּמַגֵּן עֲלֵיהֶם. וּכְשֶׁרָאָה אֵת
זֶה מִשָּׁה, הִתְחִיל לְשַׁבַּח אֵת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר, מִי כְּמוֹכָה בְּאַלִּם
ה'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֵץ גְּדוּל אֶחָד
עֲלִיּוֹן וְחֹזֵק, בּוֹ נִזְוְנוּ עֲלִיוֹנִים
וְתַחְוּתוֹנִים, וְהוּא מְתַחַם בְּשָׁנִים
עֶשֶׂר תַּחְוּמִים, הַתַּחְזֵק בְּאַרְבַּעַה
צְדָדֵי הָעוֹלָם שֶׁהִסְתּוֹכְבוּ (שֶׁתַּחְבָּרוּ)
בְּמִקּוּמָם. שְׁבַעִים עֲנַפִּים עוֹלִים
בְּתוֹכוֹ וְנִזְוְנוֹנִים מִמֶּנּוּ, בְּעַקַר שְׁרָשׁוּי
יּוֹנְקִים הֵם סְבִיבוֹ, וְאוֹתָם הָעֲנַפִּים
שְׁנַמְצָאִים בְּעֵץ.

כְּשֶׁמְנִיעַ שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל כָּל עֵנָף וְעֵנָף,
כִּלְס רּוֹצִים לְהַשְׁמִיד אֵת כָּל גּוּף
הָעֵץ שֶׁהוּא עַקַר שֶׁל כָּל הָעֲנַפִּים,
אוֹתוֹ שְׁשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וְיִשְׂרָאֵל
אַחְוָזִים בּוֹ. כְּשֶׁמְנִיעַ עֲלֵיהֶם

דְּאִיהוּ עַקְרָא דְכִלְהוּ עֲנַפִּין,

ההוא דשליט עלייהו, וישראל אחידן ביה. פד מטא עלייהו שלטנותא דההוא (ד' נ"ט ע"א) גופא דאילנא, חולקא דישראל. בעי לנטרא לון, ולמיהב שלמא בכלהו. ועל דא שבועים פרי החג, למיהב שלמא לשבעין ענפין דבגו אילנא.

השלטון של אותו גוף העץ, החלק של ישראל, הוא רוצה לשמר אותם ולתת שלום בכלם, ועל זה שבועים פרים של חג הסוכות, לתת שלום לשבועים ענפים שבתוך העץ.

ועל זה מי כמכה באלם ה'. (מה זה באלים? העץ, כמו שנאמר (ישעיה א) כי יבשו מאילים אשר המדתם. שאותו עץ שהיו עובדים לדפוס אחר שהיה חקוק בתוכו, ונקרא אילים עץ) מי כמכה שיעשה כמעשיך וירחם על הכל. מי כמכה בכל אותו סביב העץ, שאף על גב שהוא שלט - שומר את הכל, שומר את כל השאר, ולא רוצה לעשות עמהם כלל. מי כמכה נאדר בקדש - באותו כח עליון שנקרא קדש, נאדר בקדש ממש, ונקרא כח ה' נעם ה', והרי בארנו את הדברים.

מי כמכה באלם ה'. רבי יוסי פתח, (קהלת א) ראיתי את כל המעשים אשר נעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח. שלמה המלך שהתעלה בתכמה יתרה על כל בני העולם, איך אמר שכל המעשים הם הבל ורעות רוח? יכול אף מעשה הצדקה? והרי כתוב (ישעיה לב) והיה מעשה הצדקה שלום? אלא הרי פרשוה, כתוב כל המעשים אשר נעשו תחת השמש. שונה מעשה הצדקה, שהוא למעלה מן השמש.

והנה הכל הבל ורעות רוח, מה זה אומר? אם תאמר הכל הבל כמו שבארנו, שהוא בסוד התכמה, כמו שנאמר הבל הבלים אמר קהלת. ואותם הבלים קיום של העולם שלמעלה ושלמטה. מה תאמר בנה שכתוב פאן הכל הבל ורעות רוח? והרי דבר זה תחת השמש כתוב.

א"א כף פרשוה וכף הוא. בא

ועל דא מי כמוכה באלם יי'. (מאי באלים. אילנא. כמה דאת אמר, (ישעיה א) כי יבשו מאילים אשר המדתם. דהוא אילנא, דהו' פלחין לתר דפוסא, דמחנקין בגווה. ואקרי אלים אילנא) מי כמכה דיעביד פעובדך וירחם על כלא. מי כמכה בכל ההוא סחרניה דאילנא דאף על גב דאיהו שלטא, נטיר לכלא, נטיר לכל שאר, ולא בעיא למעפד עמהון גמירא. מי כמכה נאדר בקדש, בההוא חילא עלאה דאקרי קדש. נאדר בקדש ממש, ואקרי כח יי' נעם יי', והא אוקימנא מילי.

מי כמכה באלם יי'. (שמות טו) ר' יוסי פתח (קהלת א) ראיתי את כל המעשים אשר נעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח. שלמה מלכא, דאסתלק בתחמתא יתירא על כל בני עלמא, היך אמר דכל עובדין הבל ורעות רוח. יכול אף מעשה הצדקה, והא כתיב (ישעיה לב) והיה מעשה הצדקה שלום. אלא הא אוקמוה, כל המעשים אשר נעשו תחת השמש פתיב. שאני מעשה הצדקה, דאיהו לעילא מן שמשא.

והנה הכל הבל ורעות רוח, מאי קא מיירי. אי תימא הכל הבל כמה דאוקימנא, דאיהו ברזא דתחמתא, כמה דאת אמר הבל הבלים אמר קהלת, ואינון הבלים קיומא דעלמא דלעילא ותתא. מאי תימא בהאי, דכתיב הכא, הכל הבל ורעות רוח. (והא מלתא דא תחת השמש כתיב). א"א הכי אוקמוה, והכי הוא. תא חזי,

רָאָה, בַּשָּׁעָה שֶׁהַמַּעֲשִׂים מְכַשְּׂרִים
לְמִטָּה וְאָדָם מִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדַת
הַמַּלְאָךְ הַקְּדוֹשׁ - מֵאוֹתוֹ דָּבָר
שְׁעוֹשֶׂה, נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ הֵבֵל לְמַעֲלָה,
וְאִין לֶךְ הֵבֵל שְׂאִין לוֹ קוֹל שְׁעוֹלָה
וּמִתַּעֲטֵר לְמַעֲלָה, וְנַעֲשֶׂה סַגְנוֹר
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְכֵן אוֹתָם מַעֲשִׂים שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּהֵם
הָאָדָם שְׂאִינָם עִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא - מֵאוֹתוֹ דָּבָר שְׁעוֹשֶׂה, נַעֲשֶׂה
מִמֶּנּוּ הֵבֵל, וְהוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט
בְּעוֹלָם. וּכְשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמַת הָאָדָם,
אוֹתוֹ הֵבֵל מְגַלְגֵּל אוֹתוֹ בְּעוֹלָם
כְּאֶבֶן בְּכַף הַקַּלְעֵה, כְּכַתוּב (שְׁמוּאֵל א-א
כח) וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ
כַּף הַקַּלְעֵה.

מִהוּ יִקְלַעְנָה? אוֹתוֹ הֵבֵל שֶׁמְגַלְגֵּל
אוֹתוֹ סְבִיבוֹ בְּעוֹלָם, וְאֵז כֵּן
הַדְּבָרִים שֶׁנַּעֲשִׂים וְאוֹתָם שֶׁחַתַּח הַשָּׁמַיִם
שְׂאִינָם עִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
נַעֲשֶׂה מֵהֶם הֵבֵל, שֶׁהוּא שְׂכָרוֹן
רוּחַ, שֶׁמִּשְׁבֵּר אֶת הַרוּחַ שְׁעוֹלָה
וְיוֹרֶדֶת וּמִתְגַּלְגֵּל בְּעוֹלָם. זֶהוּ
שְׂכָרוֹן הֵבֵל וְרַעוּת רוּחַ. אֲבָל אוֹתוֹ
דָּבָר שֶׁהוּא עִבּוּדַת רְבוּנוֹ, זֶה עוֹלָה
(נִקְרָא) מַעַל לְשָׁמַיִם, וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ
הֵבֵל קְדוֹשׁ, וְזֶהוּ הַנֶּרַע שֶׁנֶּרַע הָאָדָם
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וּמֵה שָׁמוּ? צְדָקָה,
שְׂכָרוֹן (הוֹשַׁע י) זֶרְעוֹ לָכֶם לְצְדָקָה.
זֶה מֵה שֶׁמִּנְהִיג אֶת הָאָדָם, כְּשֶׁתִּצְאֵה
מִמֶּנּוּ נִשְׁמַתוֹ, וְעוֹלָה לֵה לְמִקּוֹם
שֶׁל כְּבוֹד שֶׁלְמַעֲלָה נִמְצָא לְהַצָּרֵר
בְּצִרּוֹר חַיִּים. זֶהוּ שְׂכָרוֹן (יִשְׁעִיָּה נח)
וְהוֹלֵךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה, כְּדֵי לְהִנְהִיג
אוֹתְךָ, לְהַעֲלוֹת אוֹתְךָ (מִמִּקּוֹם) לְמִקּוֹם
שֶׁנִּקְרָא כְבוֹד ה', שְׂכָרוֹן כְבוֹד ה'
יֵאֱסָפֶךָ.

כֵּן אוֹתָן נִשְׁמוֹת שְׂאוֹתוֹ הֵבֵל קְדוֹשׁ
מִנְהִיג אוֹתוֹ, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא כְבוֹד ה'

בַּשָּׁעָתָה דְּעוֹבְדֵיךָ מִתְּפַשְּׁרֵן לְתַתָּא, וְכֵן נִשׁ
אֲשַׁתְּדֵל בְּפוֹלְחָנָא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, הַהוּא
מְלָה דְּעֵבִיד, הֵבֵל אֲתַעֲבִיד מִיַּיְנָה לְעִילָא.
וְלִית לֶךְ הֵבֵל, דְּלִית לִיהַ קָלָא, דְּסָלִיק
וְאֲתַעֲטֵר לְעִילָא, וְאֲתַעֲבִיד סַגְנוֹרָא קָמִי
קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא.

וְכֵן אֵינּוֹן עוֹבְדֵיךָ דְּאֲשַׁתְּדֵל בְּהוּ בֵּר נִשׁ,
דְּלָאוּ אֵינּוֹן פּוֹלְחָנָא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ
הוּא, הַהוּא מְלָה דְּעֵבִיד, הֵבֵל יִתְעַבִּיד מִיַּיְנָה,
וְאֲזֵלָא וְשִׂאֲטַת בְּעֵלְמָא. וְכֵן נִפְקַת נִשְׁמַתִּיהַ
דְּבֵר נִשׁ, הַהוּא הֵבֵל מְגַלְגֵּלָא לִיהַ בְּעֵלְמָא,
כְּאֶבֶן בְּקוֹסְפִיתָא, כְּמָה דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל א כח)
וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקַּלְעֵה.

מֵאִי יִקְלַעְנָה. הַהוּא הֵבֵל דְּמְגַלְגֵּל לִיהַ
סַחְרֵינָה בְּעֵלְמָא, כְּדֵין כֵּן מְלִין
דְּמִתְעַבְדֵיךָ (וְאֵינּוֹן דְּתַחַת שְׁמַשָּׁא) דְּלָאוּ אֵינּוֹן
פּוֹלְחָנָא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא, הֵבֵל יִתְעַבִּיד
מִיַּיְנָהוּ, אִיהוּ תְּבִירָא דְּרוּחָא, דְּמִתְבַּר לְרוּחָא
דְּסָלִיק וְנַחִית וּמִתְגַּלְגֵּל בְּעֵלְמָא, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב הֵבֵל וְרַעוּת רוּחַ. אֲבָל הַהִיא מְלָה
דְּאִיהִי פּוֹלְחָנָא דְּמַרְיָה דָּא סָלִיק (אֶקְרִי) לְעִילָא
מִן שְׁמַשָּׁא, וְאֲתַעֲבִיד מִיַּיְנָה הֵבֵל קְדִישָׁא, וְדָא
הוּא זֶרְעָא דְּזֶרַע בֵּר נִשׁ בְּהַהוּא עֵלְמָא, וּמֵה
שְׁמִיָּה. צְדָקָה. דְּכַתִּיב, (הוֹשַׁע י) זֶרְעוֹ לָכֶם
לְצְדָקָה.

הַאִי מְדַבֵּר לִיהַ לְבַר נִשׁ, כֵּן תִּיפּוּק נִשְׁמַתִּיהַ
מִיַּיְנָה, וְסָלְקָא לֵה בְּאַתְרָא דְּכְבוֹד
דְּלְעִילָא אֲשַׁתְּכַח לְאַתְצָרָא בְּצִרּוֹרָא דְּחַיִּי,
הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה כח) וְהוֹלֵךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה
כְּדֵין לְדַבְּרָא לֶךְ, לְסָלְקָא לֶךְ, (מִן אֶתְרָ) לְאַתְרָ
דְּאֶקְרִי כְבוֹד יי'. דְּכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה כח) כְּבוֹד יי' יֵאֱסָפֶךָ.

כֵּן אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין, דְּהַהוּא הֵבֵל קְדִישָׁא מְדַבֵּר לְהוּ, הַהוּא דְּאֶקְרִי כְבוֹד

כונס אותן לתוכו ונצטרות בו. וזהו שכתוב כבוד ה' יאסף וזה נקרא נחת רוח. אבל האחר נקרא רעות רוח. אשרי הצדיקים שכל מעשיהם מעל לשמש, וזרעים זרע של צדקה לזכות אותם לעולם הבא, ועל זה כתוב (מלאכי א) וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה.

אמר רבי שמעון, בא ראה, בתחלה כשנבנה בית המקדש למשה, לא נבנה אלא בדין ורגו, ככתוב (ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי וגו', משום שבמקום הדין שרוי. לעתיד לבא עתיד הקדוש ברוך הוא לבנות אותו ולהתקינו ברוך אחרת עליונה שנקראת צדקה, שכתוב (ישעיה נד) בצדקה תכונני. משום כך יתקנס ובו, ושמו ממש יקרא צדק. מנין לנו? שכתוב (ירמיה כג) וזה שמו אשר יקראו ה' צדקנו.

נטיות ימינך תבלעמו ארץ. הרי נאמר שהרמת ימינך. אמר רבי יצחק, הרי התעוררו בו החברים, שפאשר הוציא הקדוש ברוך הוא את המצרים מתחת למים, אמר לארץ: פנסי אותם לתוכך. ולא רצתה. עד שהושיט הקדוש ברוך הוא את ימינו כנגדה והשביע אותה, אז בלעה אותם האדמה. זהו שכתוב תבלעמו ארץ. אמר רבי אלעזר, נטית ימינך - להפרידה מן השמאל, ואז נעשה בהם דין. נטיות בחסדך עם זו גאלת, כמו שכתוב (תהלים מד) כי ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם. כי ימינך - זו גדולה. גהלת בעוף - זה שכתוב וזרועך, זו גבורה. אל נה קדשך - זה שכתוב ואור פניך כי רציתם, זה צדיק. וכלם נמצאים בכתוב.

י', פניש לון בגויה, ואתצירין ביה. (הרא הוא דכתיב כבוד ה' יאסף) ודא אקרי גייהא דרוחא. אבל אתרא ורעות רוח אקרי. זכאין אינון צדיקיא, דכל עובדיהון לעילא מן שמשא וזרעין זרעא דצדקה, למזכי לון לעלמא דאתי, ועל דא כתיב (מלאכי ג) וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה.

אמר רבי שמעון, תא חזי, פקדמיתא כד אתבני בי מקדשא לתתא, לא אתבני אלא בדינא ורוגזא, כמה דכתיב, (ירמיה לב) פי על אפי ועל חמתי וגו' בגין דבאתר דדינא שריא. לזמנא דאתי, זמין קדשא בריך הוא למבני ליה, ולא תקנא ליה בדרגא אחרא עלאה דאקרי צדקה, דכתיב, (ישעיה נד) בצדקה תכונני. בגין פך אתקיים, (ביה) ושמייה (דף נ"ט ע"ב) ממש צדק יתקרי. מנלן. דכתיב, (ירמיה כג) וזה שמו אשר יקראו יי' צדקנו.

נטיות ימינך תבלעמו ארץ. (שמות טו) הא אתמר, ארימת ימינך. אמר רבי יצחק, הא אתערו ביה חבריא, דכד אפיק קדשא בריך הוא למצראי מתין מתחות מיא, אמר לארעא, פניש לון בגווף, ולא בעאת, עד דאושטי קדשא בריך הוא ימינא לקבלה, ואומי לה, תבלעמו ארץ. אמר ר' אלעזר, נטית ימינך: לאפרשא לה משמאלא וכדין אתעביד בהו דינא.

נטיות בחסדך עם זו גאלת, (שמות טו) כמה דכתיב, (תהלים מד) פי ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם. פי ימינך: דא גדולה. גהלת בעוף, דא דכתיב וזרועך, דא גבורה. אל נה קדשך, דא דכתיב, ואור פניך כי רציתם, דא צדיק. וכלהו משתכחי בקרא.

תפול עליהם אימתה ופחד. אימתה? אימה היה צריך להיות! מה זה אימתה, שהרי אין לך אות או מלה אחת בתורה שאין בה סודות עליונים? מה זה אימתה? אמר רבי שמעון, כלומר יראת השכינה.

כמו זה תבאמו ותטעמו בהר נחלתך וגו'. תבאמו ותטעמו? תביאם ותטעם היה צריך להיות! מה זה תבאמו? אלא רוח הקדש אומרת על אותו הדור האחרון שפול יהושע והתגלה בהם גלוי של הרשם הקדוש של שמו של הקדוש ברוך הוא, שאלה אחוזים בו, ואלה ראויים לרשת את הארץ, כפסוק (ישעיה ס) ועמך פלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. שכל מי שנמול והתגלה בו רשם הקדוש ושומר אותו, נקרא צדיק. משום כך, לעולם יירשו ארץ. ועל זה תבאמו, ו' יתרה. תבאמו לאותם האחוזים בו' (תפארת). ותטעמו, כנאמר נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. לאותם שאחוזים בו', ולאותם אחרונים התעורר הדבר. ואין לך דבר בתורה או אות קטנה בתורה שאין בה סודות עליונים וטעמים קדושים. אשרי חלקם של היודעים בהם.

רעיא מהימנא

מצוה לבנות בית מקדש למטה כמו בית המקדש שלמעלה, כמו שנאמר מכון לשבתך פעלת ה'. שצריך לבנות בית מקדש למטה ולהתפלל בתוכו תפלה בכל יום, לעבוד את הקדוש ברוך הוא, שהרי תפלה נקראת עבודה. ואורו בית הכנסת צריך לבנותו

תקונין, דהא בי כנשתא

תפול עליהם אימתה ופחד. (שמות טו) אימתה, אימה מיבעי ליה, מאי אימתה. דהא לית לך את או מלה חדא באורייתא, דלא אית בה רזין עלאין. מאי אימתה. אמר רבי שמעון, כלומר דחילו דשכינתא.

כהאי גוונא, (שמות טו) תבאמו ותטעמו בהר נחלתך וגו', תבאמו ותטעמו, תבאם ותטעם מיבעי ליה, מאי תבאמו. אלא רוחא דקודשא אמר, על אינון דרא בתראה, דגזר יהושע, ואתגליא בהו גלויא דרשימא קדישא דשמיה דקודשא בריך הוא, דאלין אחידן ביה בו', ואלין אתחזיאו למירת ארעא. כמה דכתיב, (ישעיה ס) ועמך פלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. דכל מאן דאתגזר, ואתגליא ביה רשימא קדישא, ונטיר ליה, אקרי צדיק, בגין, כן, לעולם יירשו ארץ.

ועל דא תבאמו, ו' יתירה, תביאמו לאינון דאחידן בו'. ותטעמו כמה דאת אמר נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. לאינון דאחידן בו', ולאינון בתראי, אתער מלה. ולית לך מלה באורייתא, או את זעירא באורייתא, דלית בה רזין עלאין, וטעמין קדישין, זכאה חולקיהון דידעין בהו.

רעיא מהימנא

פקודא למבני מקדשא לתתא, כגוונא דבי מקדשא דלעילא, כמה דאת אמר, מכון לשבתך פעלת יי'. דאצטריך למבני בי מקדשא לתתא, ולצללאה בגויה צלותא בכל יומא, למפלח ליה לקודשא בריך הוא, דהא צלותא אקרי עבודה.

וההוא בי כנשתא, אצטריך למבני ליה בשפירו סגיא, ולא תקנא ליה בכל

דלתתא, קיימא לְקַבַּל בֵּי כְנֶשֶׁתָא דְלַעֲיָלָא. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְתַתָּא, אִיהוּ קְאִים פְּגוּוֹנָא דְבֵית הַמִּקְדָּשׁ דְלַעֲיָלָא, דְקָאִים דָּא לְקַבַּל דָּא. וְהָיָא בֵּי מִקְדָּשָׁא, כָּל תְּקוּנָוִי, וְכָל פּוֹלְחָנִי, וְכָל אֵינוֹן מְאֵנִין, וְשִׁמְשִׁין, כְּלָהוּ אֵינוֹן כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא. מִשְׁכַּנָּא דְקָא עֵבֵד מִשָּׁה בְּמַדְבְּרָא, כְּלָא הָוָה כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא.

ביפי רב ולתקנו בכל התקונים, שהרי בית הכנסת שלמטה עומד כנגד בית הכנסת שלמעלה. בית המקדש למטה הוא עומד כמו בית המקדש שלמעלה, שעומד זה כנגד זה. ואותו בית מקדש, כל תקוניו וכל עבודותיו וכל אותם כלים ושמשים, כלם הם כמו שלמעלה. המשכן שעשה משה במדבר, הכל היה כמו שלמעלה.

בֵּי מִקְדָּשָׁא דְכְּנָא שְׁלֵמָה מְלֵכָא, הוּא בֵּי נִיחָא כְּגוּוֹנָא עֲלָא, בְּכָל אֵינוֹן תְּקוּנָוִין, לְמַהוּ כְּתוּנָא דְלַעֲיָלָא, בֵּי נִיחָא וְאַחְסֵנְתָא. הָכִי בֵּי כְנֶשֶׁתָא, אֲצִטְרִיךְ בְּכָל תְּקוּנָוִי שְׁפִירוֹ, לְמַהוּ כְּגוּוֹנָא עֲלָא, לְמַהוּ בֵּית צְלוֹתָא, לְאַתְקַנָּא תְּקוּנָוִין בְּצְלוֹתָא, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ.

בית המקדש שבנה שלמה המלך, הוא בית מנוחה כדגמא עליונה בכל אותם תקונים, להיות בתקון שלמעלה בית מנוחה וירשה. כך בית הכנסת צריך בכל תקוני היפי, להיות כדגמא עליונה, להיות בית תפלה, לתמן תקונים בתפלה, כמו שבארנו. ואותו בית מקדש שיהיה בו חלונות, שכתוב (דניאל א) חלונות פתוחים. כמו שלמעלה. ועל זה (שיר ב) משגיח מן החלונות מציץ מן החרפים. ואם תאמר, אפלו בשדה, כדי שהרוח תהיה עולה? לא כך, שהרי אנו צריכים בית, ואין להמצא בית למטה כמו בית עליון, להוריד דיור עליון לדיור תחתון.

וְהָיָא בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלַהוּי בֵּיה חֲלוֹנוֹת, דְכְתִיב, (דניאל א) וְכוּוֹן פְּתִיחוֹ. כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא, וְעַל דָּא (שיר השירים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלוֹנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָפִים. וְאִי תִימָא אֲפִילוּ בְּחֻקְלָא, בְּגִין דְרוּחָא לְהוּי סְלִיק. לָאו הָכִי, דְהָא אֲנִן צְרִיכִין בֵּית וְלִיכָא לְאַשְׁתַּכְחָא בֵּית לְתַתָּא, כְּגוּוֹנָא דְבֵית עֲלָא, לְנַחְתָּא דִינְרָא עֲלָא לְדִינוּרָא תַתָּא.

ועוד, שאותה תפלה ואתה רוח צריכים לעלות ולצאת מתוך מצוקה בדרך ישרה כנגד ירושלים. ועל זה כתוב מן המצר קראתי יה. שצריך מקום דחוק בצרה לשלם בתוכו אותה רוח שלא יסטה מינה או שמאלה. ובשדה לא יכול הקול לשלם אותו כך, שהרי כמו זה קול השופר נדחה החוצה בדרך ישר מתוך מקום דחוק, והולך ובוקע רקיעים, ועולה בעליה לעורר רוח שלמעלה.

וְהוּא דְהָוָא צְלוֹתָא, וְהָוָא רוּחָא, אֲצִטְרִיךְ לְסַלְקָא, וְלִנְפַקָּא מְגוּ עֲאקוּ, בְּאַרְח מִיִּשְׂר, לְקַבַּל יְרוּשָׁלַם. (דק"ט ע"א) וְעַל דָּא כְתִיב, (תהלים קיח) מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה, דְאַצְטְרִיךְ אֲתָר דְחִיק בְּעֲאקוּ, לְשַׁדְרָא בְּגוּיָה הָהוּא רוּחָא, דְלָא יִסְטִי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא. וּבְחֻקְלָא לָא יְכִיל קָלָא לְשַׁדְרָא לִיָּה הָכִי, דְהָא כְּגוּוֹנָא דָּא קָלָא דְשׁוּפֵר, אֲתַדְחִיָּא לְבַר בְּאַרְח מִיִּשְׂר, מְגוּ אֲתָר דְחִיק, וְאַזִּיל וּבְקַע רְקִיעִין, וְסְלִיק בְּסְלִיקוּ, לְאַתְעֵרָא רוּחָא לַעֲיָלָא.

ואם תאמר, הרי כתוב (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה? שונה

וא' תימא, הא כתיב, (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה. שאני יצחק, דמלה אחרא

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא מושוו פסיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. ובפרפת משה רבינו מהימנא בתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיְשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאְלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וַיְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כַּנְפָּיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֵה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מְכַרְהָ: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְּלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵיהָ. וַיִּלְוֵה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

